

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/3134-1
Saksbehandler Kamilla Solheim

Utvalg	Møtedato
Kommunestyret	30.10.2025
Utvalg for livsløp og kultur	15.10.2025

Vurdering av stilling som kultursjef

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kultursjefsstillingen bemannes ved intern omorganisering og kommunedirektøren finner egnet løsning som ivaretar oppgavene innenfor områdene kunst, kultur, idrett og frivillighet.

Vedlegg

Kommunestyrets representanter som ber om sak til kommunestyret i oktober 2025

Sammendrag

Etter at tidligere kultursjef sa opp sin stilling i mai i år, har kommunedirektøren vurdert ulike løsninger for organisering oppgaver innen kulturenheten. Kommunedirektøren har ønsket å se løsningene inn i det helhetlige budsjettarbeidet. Frivilligkoordinator er midlertidig konstituert som kultursjef.

Kommunestyret skal ta stilling til løsningen som foreligger i budsjett for 2026 og HP/ØP 2026-2029 og eventuelt gjøre omprioriteringer. Kommunestyret kan vedta at kultursjefsstillingen skal lyses ut eksternt, som forutsetter at kommunestyret prioriterer lønnskostnaden innen budsjettforslaget som foreligger.

Bakgrunn

Stillingen som kultursjef i Risør kommune, ble sist lyst ut og besatt våren 2021. I utlysningen ble følgende fremhevet for kultur:

Kulturenheten i Risør kommune er et viktig tjenesteområde innen sektor for samfunnsutvikling. Satsingen på kunst og kultur skal videreføres og videreutvikles i årene som kommer. Til dette arbeidet søker vi en kultursjef som våger og evner å tenke nytt, som engasjerer, som gjennomfører og som skaper tillit mellom kommunen og de utøvende aktørene i kommunen og mellom administrativt og politisk nivå.

Denne stillingen er for deg som brenner for å ta i bruk kunst, kultur, idrett og frivillighet i arbeidet med å skape en positiv samfunnsutvikling i Risør.

Kultursjefen skal lede og utvikle kulturenheten, inkludert fag-, økonomi- og personalansvar.

Etter at kultursjefen sa opp sin stilling i mai i år, har kommunedirektøren vurdert ulike organisatoriske løsninger for å ivareta og utvikle Risør som kunst- og kulturkommune. I lys av kommunens krevende økonomiske situasjon, har kommunedirektøren valgt å ikke utlyse stillingen på nytt, men i stedet foreslå en omorganisering som del av det helhetlige budsjettarbeidet.

Deler av politikken har ønsket en egen sak, som grunnlag for en politisk debatt rundt kultursjefsstillingen og dette ønske lå til grunn for en interpellasjon som Ap og Rødt fremmet til kommunestyre i september. I møte gikk flere enn 1/3 av representanter fra kommunestyret sammen og viste til kommunelovens § 11-3, og ba om at saken om kultursjef kommer opp i kommende kommunestyremøte i oktober 2025 (se vedlegg):

Undertegnende kommunestyrerepresentanter viser til kommunelovens paragraf 11-3, og ber om at saken vedrørende kultursjefsstillingen i Risør kommune, slik den er foreslått i interpellasjonen fra Elen Lauvhjell og Andrew Windtwood, settes på sakskartet til kommunestyrets ordinære møte i oktober 2025.

Saken skal belyse både samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser av hvorvidt Risør kommune ser seg tjent med en kultursjef eller ikke. Videre skal den belyse stillingsbeskrivelsen til en kultursjef, samt naturlige forventninger til en kultursjef i en kunst- og kulturkommune som Risør.

Kommunedirektøren fremmer en sak til kommunestyret som bygger på de vurderingene som er gjort i årets budsjettarbeid.

Saksopplysninger

I likhet med svært mange kommuner, står Risør i en krevende økonomisk situasjon. Alle stillinger og organisasjonsformer vurderes med mål om å oppnå en drift, som på sikt vil gi nytt handlingsrom.

Etter at kultursjefen sa opp sin stilling i mai, har kommunedirektøren valgt å ikke lyse ut stillingen, men å vurdere denne stillingen i likhet med alle andre ledige stillinger, i det helhetlige budsjettarbeidet. I påvente av budsjettvedtaket i desember er frivilligkoordinator konstituert i stillingen som kultursjef.

I budsjettforslaget foreslår kommunedirektøren en omorganisering innen samfunnssektoren. Målet er å sikre et sterkt kulturtilbud innenfor stramme økonomiske rammer. Forslaget innebærer en kultursjef med ansvar for kunst, kultur, idrett og frivillighet, som skal jobbe strategisk og tverrfaglig i tråd med kommuneplanens samfunnsdel, hvor et av hovedmålene er at kunst og kultur skal være viktige krefter i utviklingen av Risør fremover.

Kultursjefens roller og oppgaver

Stillingen som kultursjef innebærer et strategisk ansvar for utviklingen av kulturfeltet, samt ledelse av kulturenheten. Basert på flere kommunale stillingsannonser for kultursjefsstillinger, omfatter rollen ofte følgende elementer:

- Strategisk ledelse og planarbeid
- Personal og økonomiansvar
- Ivareta kultur som et viktig element i samfunnsutvikling
- Koordinering av kulturtilbud
- Samarbeid med frivillige organisasjoner
- Prosjektutvikling og søknader om eksterne midler
- Politisk saksbehandling
- Representasjon og nettverksbygging

Kultursjefen blir også enhetsleder for kultur, med ansvar for personalet innen kulturenheten. Dette har vært en ønsket utvikling gjennom de siste årene, at kultursjefen er enhetsleder for kultur, med ansvar for personal, økonomi og fag. Dette står i motsetning til tidligere organisering av kulturenheten, hvor det har vært tre avdelingsledere i tillegg til kultursjefen, en for kino, en for bibliotek og en for Risørhuset generelt. Både har dette medført en 1:1 ledelse, som ikke er ønskelig, og det har vært utfordrende å se driften av Risørhuset under ett. I den nye organiseringen er det 3,3 årsverk ved Risørhuset som bemanner bibliotek, kino og arrangement, i

tillegg til ferievikarer og noe bruk av ekstravakter. I tillegg arbeider rollen som ungdomsmiljøarbeider mye på Risørhuset, i tett samarbeid med kulturenheten (50 % stilling).

Kultursjef vil inngå i samfunnssektorens ledergruppe, og er dermed tett på det tverrfaglige samfunnsoppdraget sammen med både næring, NAV, eiendom og teknisk, plan- og byggesak.

Når det gjelder det overordnede og strategiske kulturarbeidet har Risør vedtatt kommuneplanens samfunnsdel hvor kultur er ett av flere satsingsområder. I tillegg er det vedtatt at Risør skal ha en egen kulturplan. Arbeidet med denne planen ble påstartet i 2022 og ble i første omgang satt på vent da kultursjefen, som var prosjektleder for arbeidet, ble satt til å planlegge og ha hovedansvaret for gjennomføringen av Risørs byjubileum i 2023. Her er det gjort mye godt medvirkningsarbeid, og planarbeidet vil fortsette så snart kulturenheten har fått på plass en permanent ledelse.

Det er sentralt at kultursjefen deltar i å koordinere de ulike kulturtilbudene, samtidig er det viktig å være seg bevisst at det aller meste av kulturtilbudet i kommunen skapes av de mange og engasjerte kulturutøvere. Kultursjefen skal være en aktiv medspiller og det forventes tett dialog med aktører innen kunst, kultur, idrett og frivillighet. Representasjon og tilstedeværelse på alle Risørs kulturarenaene, kan i større grad enn tidligere også være en oppgave som tilbys Risørs kulturpolitikere.

Endringen ved å gå fra to politiske utvalg, til ett utvalg for livsløp og kultur, er positivt på flere måter. Kultursjefen har fortsatt «sitt» politiske utvalg hvor det er forventet å fremme viktige kulturpolitiske saker, få innspill og holde orienteringer fra kulturfeltet. Samtidig er det veldig arbeidsbesparende for kulturenheten å ikke ha ansvar for ett politisk utvalg alene.

Økonomiske konsekvenser

Kommunedirektørens forslag til organisering av kulturfeltet, slik det foreligger i budsjettforslaget, gjør at kommunen sparer opp mot 1,1 millioner kroner i lønnsutgifter. Dersom kommunestyret vedtar at stillingen skal lyses ut eksternt, må kommunestyret finne inndekning for denne kostnaden i budsjettbehandlingen i desember.

Andre driftsmessige konsekvenser

Driftsmessige konsekvenser av å bemanne kultursjefsstillingen ved intern omorganisering er at det vil bli en stilling mindre innen kultur. I dag har Risør en ansatt i rollen som frivilligkoordinator som inngår i samfunnssektorens ledergruppe, og en kultursjefsstilling som også inngår i samfunnssektorens ledergruppe. Ved å omorganisere internt og ha en leder for det brede kulturfeltet, kunst, kultur, idrett og frivillighet, vil man miste kapasitet fra dagens situasjon, samtidig som at man vil effektivisere noe arbeidet med at man går fra to til en leder av en håndterbar enhet.

Videre er kommunedirektøren opptatt av at arbeidet med å sette Risør på kulturkartet ikke kan løses av en stilling alene, men at det er en ambisjon som ligger til grunn for målsettingene i kommuneplanen og som må deles både administrativt og politisk.

Vurderinger

Det varsles om økonomisk krise i kommune-Norge. Det kuttes i flere sektorer og gode formål settes opp mot hverandre. KS skriver at kommuneøkonomien ikke har vært dårligere på 40 år. Det er i dette økonomiske bilde Risør forsøker å justere sitt driftsnivå for å på sikt skaffe seg et nytt økonomisk handlingsrom.

Et effektivt tiltak i dette arbeidet har vært å holde tilbake stillinger som av ulike årsaker har blitt ledig. Det er en strategi som rammer enhetene med ulikt, men er allikevel et verktøy som gjør at kommunen unngår oppsigelsesprosesser. Mulighetene i en ledig stilling er å vurdere oppgavene som er lagt til stillingen og se hvordan endringer i organisasjonen kan bidra til å løse disse på en tilfredsstillende måte innen de økonomiske begrensningene.

Når kultursjefen valgte å si opp sin stilling, ble spørsmålet om det er mulig å løse oppgavene innen kulturfeltet ved intern omorganisering. I budsjettforslaget som nå foreligger er det tatt ned en 100 % stilling innen kulturfeltet og løsningen innebærer en intern omorganisering ved at frivilligkoordinator, som allerede er en del av ledergruppen innenfor samfunnssektoren, og som har fungert som kultursjef det siste året, går inn i stillingen som kultursjef. Dette vil medføre en økonomisk besparelse på over en million kroner pr år, og gir kommunedirektøren mulighet til blant annet opprettholde omfanget av tilskudd til de eksterne kulturaktørene. Som nevnt tidligere er de

eksterne kulturaktørene, idretten og frivilligheten avgjørende ressurser i utvikling og gjennomføring av kulturtilbud for alle aldersgrupper, og kommunedirektøren har vært opptatt av å bevare engasjementet og motivasjonen blant disse, ved å opprettholde tilskuddsnivået.

Kommunedirektøren er opptatt av at Risør skal ha ambisjoner på kunst og kulturfeltet, og mener at budsjettforslaget viser både vilje og evne til å opprettholde satsingen på kunst og kultur ved at de eksterne tilskuddene prioriteres. Videre brukers alle verktøy for å tilgjengeliggjøre Risørhuset og bemanne ungdomsbasen. Her har det vært søkt mye midler i samarbeid med Ung i Risør slik at kommunen foreløpig har klart å finansiere en 20 % prosjektstilling til bemanning og utvikling av Ungdomsbasen.

Når det gjelder kinodriften så bemannes kinotilbudene i dag, i langt større grad enn tidligere ved at kommunen kun har en person på jobb, framfor at forestillingen bemannes med en i kiosk og en på kinobilletter. Dette er en effektivisering av driften.

Når det gjelder biblioteket er tilgjengeligheten ivaretatt ved både betjent, ubetjent og meråpent. Eksempelvis kan man besøke Risør bibliotek hver dag, 7 dager i uka, mellom 08.00 – 22.00 ved bruk av meråpent og biblioteket har betjent tid hver dag utenom søndag, og tre ettermiddager/kvelder i uka. Til sammenlikning med eksempelvis Tvedestrand er dette et bedre tilbud. Se både åpningstider ved Risør bibliotek - <https://www.risorhuset.no/apningstider/> Og Tvedestrand bibliotek <https://www.tvedestrand.kommune.no/tjenester/bibliotek-kultur-idrett-badepark-og-fritid/tvedestrand-folkebibliotek/apningstider-og-kontakt/>

Omorganisering av utvalgsstrukturen i Risør, fra to til ett politisk utvalg, er også med på å redusere og effektivisere oppgavene til kultursjefen, ved at det er flere enheter som er med å administrere det politiske arbeidet.

Innen kunstfeltet er det spesielt viktig at kultursjefen følger opp satsingen i Kunstparken. Et viktig moment her er å opprettholde kunststipendene, som er med på å bidra til rekruttering til miljøet. Begge kunststipendene ligger inne i HP/ØP som nå foreslås. I tillegg vedtok kommunestyret å støtte Galleristynet med ytterligere kr. 200.000 inneværende år, for å bidra til at den 50 % prosjektstillingen som daglig leder, kan bli en permanent kunstfaglig ledelse av formidlingsarbeidet i parken.

Når det gjelder frivilligheten er det et område som har opplevd et løft etter at kommunen ansatt en frivilligkoordinator i 2022. Det var et viktig element i den ansettelsen at kommunens frivilligkoordinator skulle ha en «aktiv pådriver rolle i å utvikle kommunens tverrfaglige dialog og kommunikasjon med frivillig sektor». Med andre ord var dette en strategisk stilling og ikke en stilling som primært skulle være til stede og bemanne de frivillige arenaene. Rollen skulle bidra til at møteplasser ble etablert og fikk en organisering rundt seg. Så er det en kjensgjerning at frivillige organisasjoner ofte er sårbare grunnet uforutsigbare inntektskilder, begrenset administrativ kapasitet og naturlig nok, avhengig av frivillig arbeidskraft. Det er derfor viktig at arbeidet ut mot den tverrfaglige frivilligheten opprettholdes av alle kommunens tre sektorer, da frivilligheten er viktig både innenfor kultur, helse og oppvekst.

Frivillig sektor i Risør består nå av et senter for frivillighet – SEFF, og tre frivilligsentraler – Risør Frivilligsentra, Sandnes / Hope frivilligsentral og Søndeled frivilligsentral. Sistnevnte driftes av Idun Ungdomslag. I tillegg er det etablert et strategisk samarbeid partnerskap med Ung i Risør for ungdomsarbeidet på Risørhuset.

Kommunedirektøren er opptatt av at Risør skal ha en kultursjef, og mener løsningen som er foreslått i budsjettet, ved at ressursene innen samfunnssektoren omorganiseres, er en god løsning og ivaretar oppgavene innen kulturfeltet. Så utfordrer denne løsningen det politiske vedtaket om at Risør skal ha en 100 % frivilligkoordinator, og kommunedirektøren mener at det kan forsvares ved at tidligere frivilligkoordinator går inn i stillingen som kultursjef, og tar med seg ansvaret for kommunens frivilligarbeid inn i den nye stillingen. I tillegg er det, også i tråd med politisk vedtak, ansatt en ungdomsarbeider i 50 % stilling, som i noen grad kombinerer oppgaver knyttet til frivilligheten med sitt ungdomsarbeid. Ytterligere, ved hjelp av eksterne midler er det ansatt en person i 20 % prosjektstilling over tre år, for å bemanne ungdomsbasen på Risørhuset. Her vil kulturenheten, sammen med Ung i Risør, se etter flere muligheter for økt bemanning.

Gjennom 2026 vil kommunedirektøren vurdere behovet for økt grunnbemanning innen kulturfeltet, for å ivareta det gode arbeidet som pågår innenfor både kunst, kultur, idrett og kultur.

Folkehelse og levekår

Det utvidede kulturfeltet, kunst, kultur, idrett og frivillighet, er sentralt i arbeidet med folkehelse og levekår. Kulturfeltet kan bidra til å skape mange møteplasser som er viktig nederst i Innsatstrappa. Fra kommuneplanen er det både målet hvor kunst og kultur er viktig utviklingskraft og arbeidet med mangfoldige, aktive og inkluderende lokalsamfunn som er relevante. Her må det samarbeides på mange plan, både mellom fagområdene innen kulturfeltet og med næring og destinasjonsutvikling.

Kommuneplan

Målene i kommuneplanen viser bredden i kulturfeltet, og at det er mange grupper som skal ivaretas. Kommunedirektøren er opptatt av at suksessen på dette feltet ikke kan hvile på en kultursjefs innsats alene, men at hele kommuneadministrasjonen må være bevisst Risørs satsing på kunst og kultur. Kulturenheten er en del av samfunnssektoren, og samarbeider tverrfaglig med både næring, plan-og bygg, NAV og kommunens tekniske tjenester.

Kommuneplanen ble vedtatt i 2024, hvor det blant annet står at kultur skal være en viktig kraft i utviklingen av Risør. Dette skal kommunen bidra til ved å:

- Bidra til et inkluderende, mangfoldig og bærekraftig kulturliv gjennom aktivt og forutsigbart samarbeid.
- Jobbe med fornying og utvikling innenfor kunst- og kulturområdet, og møte nye initiativ på en positiv og åpen måte
- Videreutvikle Risørhuset, Risør bibliotek og Kjempesteinsmyra som kommunens viktigste kulturarenaer
- Videreutvikle de gode møtestedene og anlegg for utøvelse av kulturaktiviteter og idrett i lokalsentrene Hope og Sønedeled
- Etablere attraktive aktiviteter for barn og unge i hele kommunen
- Kommunen skal spesielt ha fokus på høysesong for besøksnæringen
- Bidra til å styrke og videreutvikle kulturvirksomheter, som de store festivalene og Kunstparken
- Styrke kunnskapen og engasjementet rundt kystkultur

Konklusjon

Å utvikle en enhet i kommune i dag, betyr å finne gode løsninger innenfor rammene av menneskelige og økonomiske ressurser. Dette gjelder for kulturenheten som for alle andre enheter i kommunen. Oppgavene må løses sammen med kommunens kulturaktører, og det er det som ligger til grunn for at de eksterne tilskuddene er prioritert i budsjettforslaget.

Kommunedirektøren mener at en omorganisering av egne ressurser vil være en god løsning for å ivareta ledelsen av kulturfeltet. Løsningen er økonomisk bærekraftig og gir rom for å vurdere noe økt grunnbemanning i budsjettene som kommer.